

[Statsministeren.]

i forslaget om dette udgiftsloft, ved jeg ikke.

For det tredje blev det fremført, at man skulle erstatte lavtlønsordningen helt eller delvis med børnetilskud. Dette var venstres tanke, og selv om vi fra regeringens side meget gerne ser børnetilskuddene forøget, så kan vi ikke se, at de kan træde i stedet for lavtlønsordningen. Man ville endvidere have øgede afgifter på forbruget med alle de virkninger, sådanne afgifter, punkt-skatte, ville have.

I disse standpunkter viste oppositionen sig i princippet urokkelig. Jeg skal ikke betvivle, at man ville have forhandlet om mere eller mindre på det ene eller det andet punkt, men at disse ting måtte med i løsningen og erstatte visse af regeringshelhedsløsningens principper, dette syntes ufravigeligt.

På denne baggrund var der ikke andet at gøre end at konstatere, at et forlig på disse betingelser i den nuværende situation ikke var muligt. Dermed tror jeg imidlertid ikke, at samarbejdslinjen i dansk politik er definitivt bristet, jeg tror kun, den er udsat, medens en vanskelig situation skulle klares, en vanskelig situation, hvis løsning man ønskede at regeringen alene skulle tage ansvaret for, sådan som det jo nu også sker.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger om helhedsløsningens økonomiske virkninger. De dele af regeringens forslag, der påvirker indkomstudviklingen, imødekommer to afgørende krav. Ved overenskomst-loven forhindres det, at overenskomst-situationen på arbejdsmarkedet finder sin løsning gennem en langvarig, dybtgående, omfattende og kostbar konflikt, som ville påføre både parterne og hele samfundet store omkostninger i form af eksporttab og ødelagte afsætnings-, produktions- og beskæftigelsesmuligheder. Samtidig begrænser helhedsløsningen den indkomstudvikling, der i det kommende år vil finde sted.

Et af de punkter, man i denne forbindelse især retter kritikken imod, er lavtlønstillægget. Af denne kritik kunne man næsten få det indtryk, at regeringen har indført en principielt helt ny form for løsning af en overenskomstsituation. Må jeg erindre om, at der gang på gang efter krigen er ydet lavtlønstillæg ved fornyelsen af overenskomsterne, og at Dansk Arbejdsgiverfor-

ening gang på gang har anbefalet foreningens medlemmer at stemme ja til medlemsforslag, der indeholdt lavtlønstillæg. Dette skete senest under overenskomstsituationen i 1961. Den kritik, som nu rettes mod regeringens forslag, må med samme ret kunne rettes mod Arbejdsgiverforeningens egen lønpolitik i årene efter krigen. Når parterne, jeg havde nær sagt næsten regelmæssigt, er blevet enige om at yde særlige tillæg til lave lønninger, kan dette forhold vel tages som udtryk for en almindelig anerkendelse af, at der er grupper med særlig lave lønninger, hvis indkomster sækker agterud i forhold til den almindelige udvikling i pengeindkomsterne i løbet af overenskomst-perioden, og at disse grupper derfor har behov for en rimelig justering af deres lønninger. Det er dette sociale rimeligheds-synspunkt, der ligger til grund for regeringens forslag om tillæg til de lavtlønnede.

Jeg skal indrømme, at der kan foreligge en risiko for en afsmitning på andre lønninger, men den frygt, der i den anledning er kommet til orde, forekommer mig noget overdimensioneret. For det første er det et begrænset beløb, som skal ydes til tillæg til de lavtlønnede i det første år. Af de 68 mill. kr., der her stilles til rådighed for dem, der er beskæftiget hos Arbejdsgiverforeningens medlemmer, går 8 mill. kr. fra til landarbejderne, og et beløb, vi ikke kender endnu, går fra til forøgelse af kvindernes dyrtidstillæg, og det er det beløb, som bliver tilbage, der kan have den afsmittende virkning.

Dernæst må vi også tage de almindelige samfundsøkonomiske betingelser for lønafsmitning eller længlidning i betragtning. Hvis der er en almindelig tendens til stærkt pres på arbejdsmarkedet, så foreligger der risiko for, at den enkelte arbejdsgiver overbyder andre arbejdsgivere i den indbyrdes konkurrence om arbejdskraften, men dette almindelige pres søges jo netop lettet ved andre foranstaltninger både ved visse af juniforligets varige virkninger og ved de foranstaltninger, vi nu gennemfører. Jeg tænker hermed på reguleringen af bygge- og anlægsvirksomheden, på det stramme budget for den offentlige anlægsvirksomhed. Begge dele tager sigte på at holde efterspørgslen efter arbejdskraft inden for rimelige rammer, også arbejdskraften i bygge-